

Nr 587

Av herr Bergman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 89, angående anslag för budgetåret 1960/61 till naturstipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter, statens lånefond för universitetsstudier samt allmänna studielånefonden.

I proposition nr 89 vid årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t en utökning av de studiesociala stödåtgärderna att omfatta eleverna vid vissa läroanstalter för högre konstnärlig utbildning. Denna mycket önskvärda utbyggnad av de studiesociala stödåtgärderna för ifrågakommande kategori studerande har dock en begränsning som är högst beklaglig. Genom att såväl Kungl. Maj:t som den utredning som föregått förslaget anser att enbart studerande vid statliga eller statsunderstödda skolor bör ifrågakomma utelämnas en skola, som i övrigt uppfyller alla anspråk, nämligen Valands konstskola i Göteborg.

Det statliga engagemanget i den högre konstnärliga utbildningen har varit planlöst, och statsbidrag till dylika skolor har inte följt någon fast princip. Begränsningen av de studiesociala stödåtgärderna till de statliga eller statsunderstödda läroanstalterna, som på andra studieområden kan vara naturlig, får därför på detta område olyckliga verkningar.

Valands konstskola, som snart kommer att fira sitt 100-årsjubileum, växte fram ur det i mitten på 1800-talet spirande intresset för utställnings- och museiverksamhet inom konstlivet i Göteborg. Som så många andra inslag i Göteborgs kulturliv kom den till genom privata donationer. Redan från starten inordnades skolan under styrelsen för Göteborgs museum. Verksamheten bedrivs nu genom anslag av kommunala medel sedan Göteborgs stad påtog sig det ekonomiska ansvaret för skolan. Denna har dock alltjämt tillgång till vissa donationsmedel. Trots att eleverna i mycket ringa omfattning kommer från Göteborg har staden aldrig ifrågasatt att lämna de anslag som erfordrats för att upprätthålla verksamheten. Frånvaron av reglerande statliga engagemang för högre konstnärlig utbildning är väl den enda förklaringen till att varken skolan eller staden ifrågasatt att erhålla statsbidrag till Valands konstskola. Detta skulle i och för sig varit berättigat och skulle självfallet ha aktualiserats om elevernas ekonomiska villkor därigenom förbättrats.

Det torde vara överflödigt att i detta sammanhang, för att illustrera skolans konstnärliga kvalitet, genom namnuppräknning redovisa vilka lärarkraf-

ter skolan under årens lopp anlitat. Lika onödigt är det att framhålla vilka konstnärer som haft skolans undervisning som underlag för sin konstnärliga insats. Skolans ställning är nu så självklar och allmänt erkänd att, när det — såväl inom landet som internationellt — talas om högre konstnärlig utbildning på detta område i vårt land, är det två institutioner som namngives: Akademien och Valand.

Flera remissinstanser har i sina yttranden över den PM som ligger till grund för förslaget påpekat här berörda svaghet i den föreslagna reformen. Sålunda har garantilänenämnden, Konstnärernas riksorganisation (KRO) och ordföranden i Valands konstskolas nämnd framhållit det önskvärda i att även eleverna vid denna skola får del av de studiesociala åtgärderna.

Det synes därför skäligt, att riksdagen vid ett positivt ställningstagande till proposition 89 beslutar att i förteckningen över de skolor för högre konstnärlig utbildning, vilkas elever skall få del av de studiesociala åtgärderna, även upptager Valands konstskola i Göteborg.

Då elevantalet vid skolan i detta sammanhang är att anse som lågt (37 elever) och då osäkerhet råder om medelsbehovet för den i propositionen föreslagna utbyggnaden torde en uppräknig av anslaget ej vara nödvändig.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 89 måtte besluta att Valands konstskola upptages i förteckningen över de skolor för högre konstnärlig utbildning, vilkas elever skall vara berättigade till att erhålla naturastipendier samt räntefria lån ur statens lånefond för universitetsstudier.

Stockholm den 29 mars 1960

Per Bergman